No. 1436 Zaterdag 8 Juli 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

LIBERALE KONSEKWENTIE?

Op meesterlijke wijze heeft Minister Regout in de Eerste Kamer de inkonsekwentie gehekeld van de vrijzinnige Tweede Kamerleden, die — in tegenstelling met de leden der Eerste Kamer — tegen de wet tot bestrijding der zedeloosheid stemden onder voorwendsel, dat het goede in de wet verre door het kwaad werd overtroffen.

Volgens de *Handelingen* sprak Minister Regout aldus:

Deze wet, die thans voor ons ligt, beschouw ik te zijn een wet van ingrijpend belang; het is een wet, die diep ingrijpt in onze zeden. Maar wil nu een dergelijke wet een goede uitvoering krijgen, dan moet zij ook steunen op de volksovertuiging en daarom betreur ik, dat de geheele fractie der Unie-liberalen in de Tweede Kamer tegen dit wetsontwerp heeft gestemd, zich daaromtrent uitende bij monde van den heer van Hamel.

Ik betreur dit, omdat ik meen, dat de Liberale Unie-leden daarvoor geen goede gronden hadden, passende op de verklaring, die zij zelf hebben gegeven. Wat zeide de heer Van Hamel?

„Mede namens alle mijne politie„ke vrienden heb ik de eer af te leg„gen de volgende verklaring:

„Gaarne erkennende, dat in dit „wetsontwerp bepalingen voorkomen „die ons sympathiek zijn, meenen wij „nochthans — een meening bij het „debat ontwikkeld — dat in andere „bepalingen de grenzen, die de straf„wetgever aan zijn ingrijpen heeft te „stellen, verre worden overschreden, „en de nauwgezetheid waarmede die „wetgever zijn voorschriften heeft te „geven, niet is betracht, zoodat van „dit ingrijpen meer kwaads te duch„ten, dan goeds te verwachten is."

Wat die nauwgezetheid betreft, daaromtrent heb ik het mijne reeds gezegd, maar hier wordt beweerd, dat in dit wetsontwerp de leden, allen bijeen, als groep vinden, dat er van dit ontwerp meer kwaads te duchten, dan goeds is te wachten.

Ik heb de „Handelingen" nog eens geraadpleegd en wat bleek mij toen? Dat de leden der Liberale Unie en bloc. voor zoover aanwezig, allen gestemd hebben tegen het artikel betreffende de homo-sexualiteit; dat er leden dier Unie geweest zijn, die gestemd hebben voor het artikel betreffende het nieuw-malthusianisme, dat bij de stemming over het amendement betreffende den totalisator de leden der Kamer niet naar rechts en links verdeeld waren; men vond onder de voor- en tegenstemmers alle groepen, behoudens misschien de sociaal-democraten. Men zal — uitgenomen het artikel betreffende homosexualiteit — tevergeefs een artikel zoeken, waartegen de leden der Liberale Unie stemden. Daarentegen hebben leden dier Unie gestemd voor het artikel omtrent de pornographie, voor het artikel dus, dat een eind zal maken aan den naam dien wij in het buitenland hebben, en aan den walgelijken toestand op dat gebied. Alle leden der Liberale Unie, voor zoover aanwezig, hebben zich verklaard — het ging zonder hoofdelijke stemming — voor het artikel omtrent de uitstalling van zaken prikkelend voor de zinnelijkheid der jeugd. Er is één lid geweest voor het amendement van den heer Snoeck Henkemans, zooals het door mij is overgenomen, het verleidingsartikel. Zij zijn allen geweest voor het bordeelverbod, voor de artikelen betreffende de souteneurs, den vrouwenhandel, den abortus provocatus, het spel. Niemand maakte bezwaar tegen den inhoud van het artikel omtrent het spel; wat betreft het voorstel van den heer van Vuuren, was men verdeeld.

Nu vraag ik: gaat het nu aan om dan te verklaren, dat er in het wetsontwerp meer kwaads dan goeds voorkomt en tegen het wetsontwerp te stemmen ondanks al het goede dat er in gelegen is?

Men zou kunnen zeggen: er is een punt in de wet dat ons voorkomt te zijn een groot bezwaar, dat wij daarover niet heen kunnen. Dat kan een standpunt zijn, maar dat is niet de gedachtengang in dit geval geweest. De gedachtengang is geweest: er zit meer kwaads dan goeds in. Men heeft een weegschaal gesteld, maar haar niet zuiver laten balanceeren. Anders had men die verklaring niet afgelegd.

Daarom heeft mij dubbel genoegen gedaan, dat andere leden der linkerzijde voor de wet gestemd hebben. Ik noem speciaal één der rapporteurs, den heer Drucker, en een lid, dat het den Minister met amendementen en bestrijding vaak moeilijk heeft gemaakt, maar steeds geleverd heeft opbouwende critiek, den heer Limburg. Het zijn beide juristen, die ook weten wat in een Wetboek van Strafrecht al dan niet staan kan. Ook noem ik onder de andere leden der linkerzijde, die hun steun aan het wetsontwerp gaven, nog een man van gezag, den heer Marchant.

Het was mij heilige ernst, toen ik aan de overzijde van het Binnenhof betoogde, dat ik er allerhoogsten prijs op stel, dat deze wet tot stand zou komen ook met medewerking van de linkerzijde. Ik ben er ook nu niet op gesteld, dat men zal zeggen: de rechterzijde bestrijdt de onzedelijkheid, de linkerzijde wil van zoodanige bestrijding niet weten. Daarin zou misschien een politiek fortuintje te vinden zijn, maar daarop ben ik niet gesteld; ik ben er op gesteld te kunnen zeggen, dat deze wet instemming vindt bij de meerderheid van het Nederlandsche volk, dat zij rust op volksovertuiging.

Dit is mijn wensch en daarom blijf ik hopen, dat in deze Kamer, zoo het kan met algemeene stemmen, dit wetsontwerp tot wet worde verheven.

BLADVULLING.

Vrouwenwijsheid.

De vrouw is niet rechtvaardig jegens den man, wanneer zij geen acht slaat op zijne behoefte aan sympathie in zijn strijd met de wereld en het leven. Zij is dikwijls voortdurend bezig met haar eigen strijd, haar eigen beproevingen, haar eigen verlangen naar sympathie en zij vergeet, dat dikwijls geen eenzaamheid zoo groot is als die van de sterken.

KOLONIALE RAAD.

Woensdagavond waren bij de zitting van den Kolonialen Raad tegenwoordig 8 leden namelijk: de Ondervoorzitter A. G. STATIUS MULLER en de Heeren B. v. D. VEEN ZEPPENFELDT, E. S. LANSBERG, DR. H. A. DE CASSERES, J SUTTERLAND, H. P. DE VRIES, C. S. GORSIRA J. P. EZN en J. C. B. FORBES. Afwezig waren de Voorzitter MY. S. L. MADURO, en DR J. P. EVERTSZ HZN, die zich in Europa bevinden, en de Heeren H. M. PENSO, en EDWIN SENIOR die verhinderd waren met kennisgeving.

Met een kort woord wenschte de Ondervoorzitter de beide afwezige leden de Heeren MADURO en EVERTSZ een volledig herstel hunner gezondheid en spoedige terugkeer in onze kolonie.

Tot de ingekomen stukken behooren een missive van den Gouverneur tot aanvulling van de Begrooting van 1912. Dit voorstel betreffend art. 142 en luidend art. 142 *bis* Rente van de voorschotten ontvangen uit 's Rijks schatkist *Memorie*, werd na afloop der zitting zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.—

Eveneens had op het einde der zitting de verkiezing plaats om te voorzien in de bestaande vacature van een lid van den Raad. Bij de stemming verkregen als *eerste* Candidaat DR TH. F. DE HASETH MOLLER 6 stemmen en MR A. G. WOLF 2 st. en als 2e Candidaat C. A. JONES 5 stemmen en H. H. R. CHAPMAN 3 stemmen, zoodat DR MÖLLER als 1ste en C. A. JONES als 2e Candidaat verkozen op de voordracht geplaatst zijn.

Alsnu kwam in behandeling de ontwerp—verordening op de gehuwde onderwijzeressen. Opdat onze lezers nog beter de gevoerde discussie kunnen volgen en vooral de waarde er van zullen kunnen bevoordeelen, laten wij hier het ontwerp met de stukken er over gewisseld in zijn geheel volgen.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is regelen te stellen omtrent de positie van vrouwelijke ambtenaren, die in het huwelijk treden;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad vastgesteld onderstaande de verordening:

Art. 1.

Gehuwde vrouwen mogen niet tot ambtenaar worden benoemd.

In het huwelijk tredend, wordt de vrouwelijke ambtenaar met ingang van den dag van haar huwelijk eervol uit den dienst ontslagen.

Wanneer zij geen recht op pensioen kan doen gelden en de Gouverneur geen termen vindt, om haar dat te verleenen krachtens de bestaande verordeningen, wordt haar teruggegeven, wat zij voor pensioen heeft bijgedragen.

Art. 2.

De regels, gesteld in het 1ste en 2de lid van art. 1, lijden uitzondering:

a. wanneer de vrouw den vijf en veertigjarigen leeftijd heeft vervuld;
b. wanneer dit door den Gouverneur, uit hoofde van de omstandigheid, dat het ambt als een bijbetrekking kan worden waargenomen bij een met redenen omkleed besluit wordt bepaald.

Een besluit, als bedoeld sub *b.*, kan zoowel voor een speciaal geval als voor een bepaalde categorie van ambtenaren worden genomen.

Art. 3.

Deze verordening is niet van toepassing op de vrouwelijke ambtenaren, die bij het inwerkingtreden ervan gehuwd zijn, of binnen drie maanden ná het inwerkingtreden een huwelijk aangaan.

Wordt dat huwelijk ontbonden, dan is de verordening ook voor haar geldend.

Art. 4.

Deze verordening treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Memorie van Toelichting.

Het komt ondergeteekende gewenscht voor bij verordening te doen regelen, wat de positie zal zijn van vrouwelijke ambtenaren, die in het huwelijk treden.

Dat hij hierbij meer speciaal de onderwijzeressen op het oog heeft, behoeft geen betoog, daar er tot nog toe geen andere vrouwelijke ambtenaren in dienst der kolonie zijn.

Het feit, dat er van het betrekkelijk klein aantal onderwijzeressen niet lang geleden weer eene is gehuwd en eene andere is geëngageerd, doet hem in het belang van het onderwijs een regeling noodzakelijk achten.

De motieven, die daarvoor pleiten, als het mogelijke groote schoolverzuim, de mindere belangstelling, die een jeugdige moeder voor haar taak als onderwijzeres zal hebben, enz, enz, enz, zijn te bekend, er lang bij stil te staan.

Willemstad, den 24n. Februari 1911.

De Gouverneur van Curaçao

NUYENS.

ONDERHOUDEND ALLERLEI

De grootste sluizen.

Het Noord-Oostzee-kanaal (tegenwoordig gewoonlijk het Kaiser-Wilhelm-kanaal genoemd, dat de Noordzee met de Oostzee verbindt) zal bij de verbreeding, waarmee men bezig is, de grootste sluizen van de wereld krijgen, zelfs grooter dan die van 't Panama-kanaal, zoodat zij, ook al worden de schepen steeds grooter, nog jaren lang kunnen dienen. De afmetingen van die nieuwe sluizen zullen zijn: 330 M. lang, 14 diep en 45 breed: aan het Panama-kanaal zullen die maten 305, 12 en 33.5 M. bedragen.

De grootste haai der wereld.

De grootste haai, die tot nu toe bekend is, is kort geleden in de San Pedro-baai in Californië gevangen. Het geweldige beest weegt niet minder dan 14000 pond en heeft een lengte van 32 voet. De lichaamsomvang, vlak achter de groote rugvin, bedraagt meer dan 3 meter. De vreeselijke bek van het dier heeft een breedte van ongeveer ¾ M.; geopend heeft de bek een spanwijdte van meer dan een meter hoog.

In het „Wide World Magazine", dat een verhaal geeft van de vangst van 't monster, komt een fotographie van den haai voor, waarop men ziet, hoe twee kinderen op den onderkaak gemakkelijk kunnen zitten, zonder het verhemelte aan te raken.

De haai was gevangen, doordat hij verward geraakte in de netten, waarmee twee visschers aan het werk waren. Toen gelukte het hem niet weer vrij te komen. Zoodra hij tegen de netten aankwam, begon hij er aan te trekken. De touwen gingen stuk, maar de haai werd hoe langer hoe meer verward in het kluwen van draden.

Het touwwerk verwarde zich in de kieuwen en hield ondanks de kracht van het dier goed vast. Een lange, vreeselijke strijd werd echter gestreden, voor de schippers den haai meester waren geworden.

Verscheidene keeren gelukte het slechts met de grootste moeite om aan de vreeselijke kaken en het geweldige zwiepen met den staart te ontkomen. Eenige malen moest het dier geharpoeneerd worden, eer de dood intrad. Toen werd het geweldige lichaam naar den wal gesleept. Reeds eenige jaren geleden werd, onder dergelijke omstandigheden, bij Los Angelos in Californië door visschers een groote haai gevangen, die voor den grootsten werd gehouden, doch die haai was slechts 22 voet lang, dus nog 10 voet korter dan het onlangs gevangen monster. Het opgestopte lichaam van dezen laatsten zal worden opgezet en door een der grootste Amerikaansche musea gekocht en tentoongesteld worden.

De grootste waterval.

Twee Amerikanen hebben een tocht ondernomen naar de groote watervallen van de Hamilton rivier in Labrador. Sedert 1852 waren deze watervallen bekend. Ook de Indianen kenden ze, maar spraken er niet graag over, want zij geloofden, dat ieder, die de watervallen gezien had, binnen een jaar zou sterven. Op hun strooptochten maakten zij altijd groote omwegen. Twee Engelsche expedities poogden tevergeefs de watervallen te bereiken. Na veel moeite en tegenspoed hebben de Amerikanen Delano en Washburn ze eindelijk bereikt.

De watervallen liggen 480 kilometer van de Hamilton-bocht af. Om dezen afstand in canoa's af te leggen, hadden de reizigers tien weken noodig. Zij stelden vast, dat de watervallen 250 voet breed en 1300 voet hoog zijn. De bruisende stroom loopt mijlen ver door diepe spelonken en eindigt ten slotte in een kokend meer. Op dertig kilometer afstand werd het geweld van den waterval gehoord. De geheele omtrek is door de waterstof van de massa's water steeds in het halfdonker gehuld.

Verlaging van de Suezkanaal-gelden.

In de volgende conferentie van vertegenwoordigers van Engeland en zijne Koloniën (Imperial Conference) zal door Australië de noodzakelijkheid betoogd worden van verdere verlaging der kanaalgelden van het Suezkanaal. Na jarenlang aandringen is het den reederijen eindelijk gelukt, de directeuren van het Suezkanaal te bewegen een vermindering van rechten ad 50 centimes per ton toe te staan. Deze vermindering is ingegaan in Januari jl. In verband met het feit, dat 1910 nog 10.000.000 frs. meer opleverde dan 1909, meent men deze verlaging nog te gering te mogen achten.

Er moet nu 6.75 frs per ton betaald worden. Een bedrag dat trouwens nog veel hooger dan het maximum, vastgesteld bij de Overeenkomst van Londen in 1883.

Electrische bakens.

In plaats van de gebruikelijke aanduiding van het vaarwater door vuurschepen, tonnen en bakens, heeft de Amerikaansche ingenieur Dion een electrische verlichting van het vaarwater voorgeslagen en wel door middel van een stroomgeleidenden kabel met daaraan bevestigde gloeilampen,— alles onder water.

Al dadelijk geeft dit stelsel het voordeel dat, in oorlogstijd, de onderzeeverlichting naar believen kan uitgedoofd of aangestoken worden.

Verplaatst zich het vaarwater, dan kan de verlichting zich gemakkelijk daarnaar voegen. Weer en wind zijn op den kabel van niet den geringsten invloed.

Kan de helderheid van de lampen tegen de vuilmakende werking van het water, en de veiligheid van den kabel tegen ankers e.d. voldoende verzekerd worden, dan heeft deze uitvinding zonder twijfel een toekomst, waarbij dan de houding van de visschen tegenover het nieuwe ding moet worden afgewacht.

Weefsels van zeegras.

Volgens een bericht van de Londensche Kamer van Koophandel uit Australië wordt gemeld, dat de vezels van een diepzeeplant, bekend onder den naam van „Posidonia Australia" een zeer belangrijke handelswaarde bezitten, tengevolge van haar geschiktheid voor de textielindustrie.

Die vezels zouden een zeer eigenaardige eigenschap bezitten.

Zij branden slechts bij zeer hooge temperatuur, en zijn op dit punt te verkiezen boven wol, kapok enz.

Tot het vullen van bedden en peluwen heeft de stof reeds goede diensten bewezen, daar zij de lichtheid en zachtheid van wol heeft, terwijl de zuiverheid en de afwezigheid van dierlijke bestanddeelen de stof voor het vervaardigen van bedbenoodigdheden zeer geschikt maakt.

Een mengsel van deze vezels met wol geeft een uitstekend soort garen, dat alle kleuren aanneemt. Ook kan het gebruikt worden tot het maken van touw, bindgaren, matten en dekens; ook voor het fabriceeren van papier en het verpakken van vruchten en eieren is het zeer geschikt en niet minder als isoleermateriaal voor koelruimten en voor kabels.

De plant groeit op kalksteenbodem; door de werking van ebbe en vloed hebben zich massa's zand verzameld, waardoor de plant heendringt, zoodat de vezels met zandbestanddeelen vermengd zijn en tot 7 meter hoog worden. Het schijnt dat de planten in enorme menigte voorhanden zijn.

Het hoofdbezwaar bij het winnen der vezels bestaat hierin, dat men groote hoeveelheden van den zeebodem moet halen, totdat men een naar verhouding gering quantum vezels verkrijgt, daar deze tusschen zandlagen groeien.

Verslag der Rapporteurs.

Het Afdeelingsonderzoek omtrent de *Verordening, houdende regeling van de positie van vrouwelijke ambtenaren, die in 't huwelijk treden,* heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden verklaarden zich bereid mede te werken tot het instandbrengen van deze verordening, die naar hunne meening in eene noodzakelijke regeling voorziet.

Anderen daarentegen konden zich niet vereenigen met de strekking van het ontwerp. Zij achten, dat eerst dan tijd zal zijn, dat de in het huwelijk getreden vrouwelijke ambtenaren den dienst moeten verlaten, wanneer het blijkt, dat de dienst tengevolge van het huwelijk lijdt.

Nadat de algemeene beraadslagingen geopend waren, vroeg het eerst de Heer **C. S. Lansberg**, geheel en al begeesterd door de feministische strevingen in het buitenland, het woord.

Mijnheer de Voorzitter:

Het ontwerp, dat in behandeling gebracht wordt, bestaat slechts uit 4 artikelen en strekt tot regeling van de positie van de vrouwelijke ambtenaren, die in het huwelijk treden. Dat ontwerp heeft meer speciaal de onderwijzeressen op het oog, daar er tot nog toe geen andere vrouwelijke ambtenaren in den dienst der kolonie zijn. Het feit, dat er van het betrekkelijk klein aantal onderwijzeressen niet lang geleden weer eene gehuwd is en een andere geëngageerd is, deed den Gouverneur in het belang van het onderwijs eene regeling noodzakelijk achten.

De motieven, die volgens Z.H.E.G. daarvoor pleiten, „als het mogelijke groote schoolverzuim, de mindere belangstelling, die een jeugdige moeder voor haar taak als onderwijzeres zal hebben enz. enz. zijn te bekend, om er lang bij stil te staan." Waar dit ontwerp een nieuw beginsel in onze wetgeving wil neerleggen, ware een uitgebreide toelichting wel gewenscht. Eene verdediging der gronden, waarin de aanleiding tot het indienen van het ontwerp is gevonden, zoekt men tevergeefs in de vergezellende Memorie.

Uit het voorloopig verslag blijkt, dat niet alle leden van den Raad de meening van den Gouverneur toegedaan waren. Integendeel.. tegenover de eenige leden, die zich bereid verklaarden mede te werken tot het instandbrengen van de verordening, stonden de anderen, die uitdrukkelijk lieten uitkomen, dat zij zich niet vereenigden met de strekking van het ontwerp. Tot deze laatsten behoor ik, en met mij, ook verscheidene anderen.

Wáár een beweging ten gunste van de onafhankelijkheid van de vrouw in alle beschaafde landen van de wereld meer en meer veld wint en er een sterke beweging bestaat, om de vrouwelijke helft der natien te emancipeeren, en voorzoover dat in eene geordende samenleving mogelijk is, vrij te maken, daar mag m.i. geen wet in het leven geroepen worden, die haar belemmert de plaats te behouden, die zij zich in de maatschappij veroverd heeft en waarop haar kunnen en kennen haar aanspraak geven.

In het groote conservatieve Engeland zien wij thans in het parlement ingediend een „Education Girls Bill," ter voorkoming van het ontslag van gehuwde onderwijzeressen.

En dit, Mijnheer de Voorzitter, ter afschaffing van de bestaande wet, die het ontslag van die onderwijzeressen voorschrijft...... De ondervinding heeft dus geleerd, dat de bestaande regeling niet wenschelijk is, omdat zij de gehuwde vrouw zonder noodzaak, in de uitoefening harer rechten belemmert...... Elders zien wij voorstellen aanhangig op de benoeming van vrouwen in staatsbetrekkingen...

Overal dus een streven, om de vrouw te geven, wat haar toekomt.

Past dat streven volkomen in den geest van onzen tijd en is het volkomen gewettigd, zelfs dáár, waar voldoend aanbod van vrouwelijke krachten is, met des te meer kracht moeten wij ons aan dat beginsel hechten, waar het ons bijna niet mogelijk is Europeesche onderwijzeressen bij het onderwijs alhier verbonden te krijgen.

Dat het huwelijk van onze onderwijzeressen niet in het belang van het onderwijs zou zijn, kunnen wij niet toegeven. Van de onderwijzeressen, die een huwelijk hebben aangegaan, zijn er nu 3 in dienst en, voor zoover het ons bekend is, heeft het onderwijs daar absoluut niet onder geleden.

Dat de voorgestelde regeling in het Moederland niet algemeen is, maar slechts in enkele gemeenten bestaat, waar zij nog wel onder hevig protest is ingevoerd, mag wel als een bewijs strekken, dat ook daar het nut van dit beginsel alleen van zekere zijde ingezien wordt.

Ook het feit, dat eenige jaren geleden, eene getrouwde vrouw uit het Moederland werd uitgezonden, om als onderwijzeres bij het openbaar onderwijs te worden benoemd, **staaft onze bewering.**

Waar algemeen terecht geklaagd wordt over het dalen van peil van 't openbaar onderwijs en zich bij uitzondering vrouwelijke sollicitanten in het moederland aanmelden voor de betrekking van onderwijzeres alhier, daar is het zeker gewaagd, aan de benoeming van vrouwelijke candidaten de voorwaarde te verbinden, als door het ontwerp gewild. Wij zijn immers aangewezen op Europeesche krachten. De Curaçaosche onderwijzeres neemt haar taak naar behooren waar, maar 't zou niet wenschelijk zijn, 't onderwijs geheel aan alhier opgeleide onderwijzeressen over te laten...... Door hare beperkte opleiding, is zij niet in staat geweest die kunde en ervaring op te doen, die een Europeesche verkrijgen kan.

Naast de Europeesche is zij voorzeker een uitstekende kracht.

Dat het Bestuur dit ook ingezien heeft, blijkt, dat bij herhaling Europeesche krachten aangezocht zijn zich bij het openbaar onderwijs te verbinden en toen is niet geschroomd de hulp van gehuwden in te roepen.

Dat de toestand van de onderwijzeres, die moeder moet worden, bij de kinderen aanleiding kan geven tot ongepaste opmerkingen, is ver gezocht. Die toestand zien zij dagelijks ook bij andere vrouwen. Die toestand is nu eenmaal niet te verbergen en van zelf raakt het kind daaraan gewoon.

Gedurende dien toestand kan de onderwijzeres, zonder bezwaar, vervangen worden. Dit geschiedt nu trouwens ook bij het verleenen van verlof aan de onderwijzers en andere ambtenaren.

Bij voorbaat vast te stellen, dat een getrouwde onderwijzeres, wegens mogelijk schoolverzuim, haar betrekking niet naar behooren kan waarnemen, zóó zelfs dat zij den dienst moet verlaten, gaat niet op; ook niet, dat bij een jeugdige moeder de belangstelling voor haar taak minder zal zijn......

Zijn wij ingelicht, dan was indertijd de algemeene klacht in Ned. Indie, dat de uitgezonden onderwijzeressen, spoedig na haar aankomst, huwden en daarna het onderwijs vaarwel zeiden. Een gevolg daarvan is, dat zij zich thans moeten verbinden om gehuwd of ongehuwd gedurende vijf jaren bij het onderwijs te blijven. Verlaten zij den dienst binnen dien tijd, dan moet zij alle uitgaven, verbonden aan hare uitzending, restitueeren. Dáár dunkt mij, ziet men het belang van het onderwijs beter in!

Daarna hield de Heer **C. S. Gorsira JPEz.** de volgende rede, die klonk als een oorlogsverklaring, een type van onverdraagzaamheid en verdachtmaking, een rede, die als een model zou kunnen dienen voor het oude, starre, onverzoenlijke liberalisme.

Mijnheer de Voorzitter.

De vrouw komt voor hare rechten op, wie zal dat durven ontkennen?

Niet ik, M. de V. en niet alleen in in onze liberale gelederen, doch ook in die van de meest streng geloovigen. Zulks bleek mij reeds, toen ik destijds een jongmensch nog, jaren geleden in het buitenland een orthodoxe inrichting van onderwijs bezocht en het hoofd dier inrichting, een dame op gevorderen leeftijd, mij ongevraagd verklaarde het beheer van haar instituut nimmer in handen van een man te zullen stellen. Voor het eerst maakte ik toen kennis met het streven der vrouw, om zelfstandig op te treden en heb ik sedert er behagen in geschept de vorderingen van het zwakke geslacht in zijne pogingen, om naast den man eene positie in de maatschappij te verwerven, gade te slaan. Ik ben tot de conclusie gekomen dat het dwaasheid is het streven van de vrouw tegen te gaan, ik vind dat het onze plicht is, haar voor te lichten en haar geleidelijk den weg te banen tot alle betrekkingen.

En waar hier bij ons door haar tot nu toe zoo weinig wordt geeischt, hebben wij, vermeen ik, het recht niet zelfs dat weinige in te krimpen.

In onze kleine maatschappij bekleedt de vrouw in het maatschappelijk leven geen rol, voor haar is behalve de betrekking van onderwijzeres geen andere weggelegd. En toch vermeende het Koloniaal Bestuur eene verordening te moeten ontwerpen, die de positie regelt van vrouwelijke ambtenaren, welke verordening dus als uitsluitend op het vrouwelijk onderwijzend personeel bij het openbaar onderwijs moet geacht worden te slaan.

Ik had daarom verwacht, dat men vóór de indiening van het ontwerp de schoolcommissie en den Schoolopziener zou hebben geraadpleegd, ik had verwacht, dat een dergelijk ontwerp behoorlijk zou zijn toegelicht, wetten met zoo een verregaande strekking duwt men een wetgevend lichaam niet zóó maar in **de hand. Het schijnt, dat zelfs de in** de Memorie van Toelichting aangehaalde feiten op het oogenblik der indiening niet meer juist waren; het Bestuur heeft niet noodig geacht zich te laten vertegenwoordigen bij de behandeling, ofschoon wetende dat er oppositie wezen zou.

Ik kan mij niet ontveinzen, dat ik in dat alles eene miskenning van den Raad zie.

Vermeende soms het Kol. Bestuur, dat, waar elders dezelfde kwestie besproken wordt, dat, nu in beschaafde landen, waar het verbod aan vrouwelijke ambtenaren om te huwen bestaat, men 't uit de wet wil lichten, 't ontwerp, dat het verbod hier moet invoeren, zoo maar, zonder tegenstand zou worden aangenomen? Eerbiedigende het gevoelen van hen, die van wege partijstreven of uit principe met 't ontwerp mede zullen gaan, hoop ik bij hen, die 't met mij eens zijn, den noodigen steun te vinden in mijn streven, om het ontwerp te doen vallen. Mijn geacht medelid Lansberg heeft zijn meening reeds gezegd. Het geldt hier het Openbaar Onderwijs, dat op Curaçao niet als in Nederland, tegenover het bijzonder onderwijs in het algemeen staat, doch uitsluitend tegenover het Katholiek onderwijs. Het openbaar onderwijs is de eenige toevlucht voor hen, die van het Katholiek onderwijs niet gediend zijn, zij mogen Protestant (vrijzinnig of orthodox), Israëliet of wel vrijzinnig Katholiek zijn. Elk afbreuk aan het Openbaar Onderwijs gedaan, komt hier het Katholiek onderwijs ten goede.

Is reeds het opdoeken van de openbare school voor onvermogenden, die het Gouvernement had aan de Overzijde der haven, waar het zielental grooter is dan aan deze zijde, eene groote fout geweest, de afvoering van de post voor de normaalschool van de Begrooting 1912 moet ook als een misstap worden beschouwd. Het eerste omdat voor ouders, die aan de Overzijde wonen, het lastig en kostbaar is, hunne kinderen aan deze zijde der haven naar school te sturen, het tweede omdat de beschikbare krachten voor het openbaar onderwijs door opdoeking der normaalschool minder worden, terwijl men thans reeds op Curaçao met moeite geschikte krachten krijgen kan, om in de richting van het neutraal onderwijs te werken. Beperking van het ambt van onderwijzeres tot ongehuwde vrouwen zal de keuze nog moeielijker maken en het openbaar onderwijs kunnen benadeelen, waartegen door ons thans met ijver moet worden gewaakt. Misschien is dat onderwijs, zooals onlangs door den gemachtigde van den Gouverneur in dezen Raad werd gezegd, niet slecht te noemen, ik wil dit niet tegenspreken, ik neem aan, dat het openbaar onderwijs het bijzonder onderwijs in deugdelijkheid nog verre overtreft, maar ik kan daarom nog niet medewerken, om eene verordening te maken, die mijns inziens het openbaar onderwijs schaden zal. Mag bij het bijzonder onderwijs de dosis van kennis, die men toe wil dienen, beperkt worden, mag men, zooals een hooge autoriteit zich hier heeft uitgelaten, de dosis bij de meerderheid der leerlingen klein maken, om te voorkomen, dat zij allen geleerden zullen worden, bij het openbaar onderwijs moet men allen zonder onderscheid in de gelegenheid stellen de hoogste mate van ontwikkeling te bereiken en daartoe zal men in de eerste plaats eene ruime keuze bij het aanstellen van het onderwijzend personeel moeten hebben.

Waar het Kon. Bestuur, zooals hier algemeen bekend, bij alle gehuwde vrouwen, die eene Nederlandsche akte als onderwijzeres hebben, aangeklopt heeft met verzoek, om als je blieft toch eene betrekking bij het openbaar onderwijs aan te nemen, vind ik het vreemd, dat het Bestuur der Kolonie zoo kort daarop een ontwerpverordening indient, om gehuwde vrouwen van het onderwijs uit te sluiten. Ik heb als reden hooren opnoemen: het na het huwelijk te verwachten moederschap en als gevolg daarvan het schoolverzuim. Ook zegt men, dat het minder gewenscht is, dat eene onderwijzeres, om de wille van de wijziging, die het lichaam door zwangerschap ondergaat, in gezegenden toestand op school verschijnt. Ik heb reeds hezegd, dat ik aan de vrouw gelijke rechten wil toekennen, om met ons mannen naar betrekkingen te dingen en ik wil 't doen zonder eenige restrictie. Ik mag haar niet zeggen: Gij moogt naar die betrekkingen dingen, gij kunt ze zelfs krijgen, maar gij moet er uit, zoodra gij in het huwelijk treedt. Dit laatste is m. i. onzedelijk, het moet tot wettelooze verbintenissen en verderfelijke praktijken leiden, het is buitendien in strijd met het eerste gebod van God ons bij de schepping gegeven. „God schiep den mensch naar zijn beeld, naar het beeld Gods schiep Hij hem: man en vrouw schiep Hij ze: en God zegende ze, en God zeide tot hen: weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde en onderwerpt ze." 't Is al treurig genoeg, dat, zooals de laatste onderzoekingen hebben bewezen, het aantal „kan-nieten" met den dag toe nemen, terwijl de „wil–nieten" onder allerlei vormen opdoemen: ik zal niet mede werken om daarnaast eene categorie van „mag-nieten" te scheppen.

(En op dat iedereen toch maar duidelijk en zeker zou weten, wie die **„mag-nieten"** waren, legde de Heer GORSIRA op dat woord een geheel bijzonderen nadruk, terwijl Z Ed. zich tegelijkertijd halverwege omkeerde naar den verslaggever van den *Amigoe di Curaçao,* achter zich aan de perstafel gezeten

Als nauwgezet verslaggever willen wij het aan de vergetelheid ontrukken, dat de spreker hiervan zooveel succès beleefde, dat iemand uit het publiek met een lachend gegrinnik zijn volloening er over te kennen gaf.)

Heeft de vrouw gedurende hare zwangerschap rust noodig, is zij in dien toestand minder geschikt om onderwijs te geven, men make wetsbepalingen, die haar, met waarborg van het behoud harer betrekking, in staat stellen die rust te nemen.

Men heffe de normaalscholen niet op, men zorge dat er voldoende en geschikte onderwijzeressen zijn om in te vallen, evenals het met andere ambtenaren gebeurt in andere takken van dienst. De mannelijke ambtenaren ontzien zich toch niet één of twee jaren buitenlandsch verlof te nemen wegens zenuwachtigheid, slapeloosheid of andere ingebeelde ziekten, waarom zou men aan de vrouwelijke ambtenaren dat verlof weigeren wegens zwangerschap?

Doch niet alle vrouwen hebben gedurende hare zwangerschap rust noodig en dan zie ik geen enkel bezwaar om de zwangere vrouw de school te laten bezoeken. Slechts hij, die kinderloos is en bij wien Gods gebod: „vermenigvuldig" niet in goede aarde is gevallen, kan beweren, dat het zien van eene vrouw in gezegenden stand nadeelig werken kan op kinderen. Noch mij noch eenig vader is dit in onze huishouding opgevallen en wij hebben ons nooit in de noodzakelijkheid gezien onze vrouw, als zij in zwangerschap verkeert, aan de oogen van onze kinderen te onttrekken. En waarom zou dit wel op school het geval moeten zijn? Ik vraag mij af, M. d. V. of zij die, geen vader of moeder kunnen of willen zijn, wier belangen bij dit onderwerp zoo luttel zijn, of zij de behandeling maar niet liever moeten overlaten aan hen, die wel vader of moeder zijn kunnen en willen en daarbij zoo goed als de eenige geïnteresseerden zijn.

Ten slotte moet ik hier mededeelen, dat ik er absoluut tegen ben, dat het ontslag van welken ambtenaar dan ook, afhankelijk van den wil van één enkelen persoon zal worden gemaakt. De in het Regeeringsreglement aan den Gouverneur toegekende bevoegdheid, om ambtenaren te benoemen en te ontslaan zonder voorafgaande consultatie van eenig college, —neergesteld in een tijd toen telegraaf en stoomvaart de verbinding met het Moederland nog niet tot enkele uren of dagen hadden teruggebracht,— is altijd nog aan de goedkeuring der Hooge Regeering in Nederland onderworpen; eene bepaling zooals men thans wil opnemen in het ontwerp, zou aan elken Gouverneur de onbeperkte bevoegdheid geven, om, gedekt door de wet, nu eens niet dan weer wél een vrouwelijke ambtenaar, die in het huwelijk treedt, te ontslaan. Zulks kan m. i. tot misbruiken aanleiding geven en kan ik mij daarmede in principe niet vereenigen.

Ik geloof M. d. V., dat ik de redenen uiteengezet heb, waarom ik tegen het ontwerp in zijn geheel stemmen zal.

De Heer **B. v. d. Veen Zeppenfeldt:**

Ik wensch te verklaren waarom ik *voor* het ontwerp zal stemmen.

Afgescheiden van het denkbeeld, waarmede ik mij ten volle kan vereenigen, dat de getrouwde vrouw in het gezin behoort en buitenshuis geen werkzaamheden moet hebben zonder dat het gezin daarmede lijdt, ben ik van meening dat dit ontwerp in 't belang van den dienst, wat voor mij nu hoofdzaak is, in een noodzakelijke regeling voorziet.

Het Bestuur benoemt geen zieke personen tot ambtenaren. Het kan ook geen personen tot ambtenaren aanstellen, van wie het te voren weet of waaromtrent de zeer groote waarschijnlijkheid bestaat, dat zij herhaaldelijk voor een niet al te korten tijd buiten staat zullen zijn hun betrekking waar te nemen.

Geheel zakelijk en waardig zette hierna de Heer **H. P. de Vries** zijn gevoelen omtrent het ontwerp uiteen:

Mijnheer de Voorzitter!

Ik zal mijn stem niet kunnen uitbrengen ten gunste van dit ontwerp **en zou dit in het kort willen motiveeren.** Wellicht zal ik dan teven eenige van de argumenten door den vorigen spreker voor het ontwerp aangevoerd kunnen ontzenuwen.

Het Gouvernement stelt voor vrouwelijke ambtenaren, die in het huwelijk treden eervol uit hare betrekking te ontslaan en noemt met name de onderwijzeressen, omdat deze tot op 't oogenblik de eenige ambtenaren van het vrouwelijk geslacht in de Kolonie zijn.

Onmiddelijk dringt zich de vraag op, of dat zóó zal blijven en of niet denkbaar is, dat in de toekomst vrouwen ook andere Gouvernementsbetrekkingen zullen bekleeden, die ook door een gehuwde vrouw of moeder uitstekend kunnen worden waargenomen. Maar hiervan geheel afgezien, heeft het ontwerp iets onaangenaams voor mij. De bepaling, dat het Gouvernement eene onderwijzeres met ontslag, — al is het ook eervol— bedreigt, alleen omdat zij de ingeving van haar hart volgende, in het huwelijk treedt, is, van een zuiver menschelijk standpunt bezien, minstens genomen hard te noemen. En nu weet ik wel, dat het algemeen belang in dit geval, het openbaar onderwijs moet gaan boven het individueel belang, dat van de onderwijzeres, maar ik meen dat het ook steeds het streven van 't Gouvernement moet zijn om zoo min mogelijk in te grijpen in 't particulier leven van zijn ambtenaren en, dat 't Gouvernement feitelijk eerst dan het recht verkrijgt om een ambtenaar uit zijn dienst te ontslaan als gebleken is, dat hij of zij voor de betrekking ongeschikt is geworden of die slechts gebrekkig kan vervullen.

Een manlijk ambtenaar, een onderwijzer b. v. die ziekelijk is en die, na een jaar of langer, tot herstel van gezondheid in Nederland te zijn geweest, hier terugkeert en wederom begint te sukkelen, wordt niet zonder slag of stoot ontslagen en de onderwijzeres, die in het huwelijk treedt en daardoor de mogelijkheid schept om door de meest natuurlijke, vruchtbaarste ziekte, die het menschdom kent, verhinderd te worden om gedurende eenigen tijd haren plicht te doen, — die onderwijzeres zou men willen ontslaan op het oogenblik, dat de mogelijkheid — niet de zekerheid — ontstaat dat zij te eeniger tijd ongesteld zal worden.

En nu is het wel heel humaan gedacht, als men van de vrouw als huisvrouw en als moeder spreekt, maar mij dunkt, dat de wetgever uitsluitend te maken heeft met zijn *ambtenaren,* en om het overdreven uit te drukken, dat het geen Gouvernementszaak is of zijn ambtenaren, de vrouwelijke, dan huwen en kinderen krijgen. Tot mijn leedwezen kennen we hier geen gevallen van gehuwde onderwijzeressen, die tevens moeder zijn, anders waren dan de praktijk te toetsen geweest in hoeverre dit nadeelig op het onderwijs had gewerkt. Heb ik het goed, dan zijn er thans drie gehuwde onderwijzeressen werkzaam en het zou alleszins interessant geweest zijn van den Heer gedelegeerde, (wanneer deze zich in ons midden had bevonden), te hebben mogen vernemen of de prestaties van deze vrouwelijke ambtenaren er op zijn achteruit gegaan sinds haar huwelijk.

De Heer **Zeppenfeldt** repliceerde:

Een enkele vraag.

Hoe zal het gaan, vraag ik, indien een getrouwde onderwijzeres van Curaçao, waar haar man in dienst is, naar een der andere eilanden der kolonie overgeplaatst wordt. Een goede orde der maatschappij eischt dat alles *te voren* geregeld wordt; antwoord mij daarom niet, dan is het tijd genoeg om te besluiten ontslag te vragen of in dienst te blijven.

Hier tegen brachten achtereen volgens de Heer **Lansberg** en daarna de Heer **Gorsira** in dat de verhouding voor de gehuwde onderwijzeres net hetzelfde is als voor elke onderwijzeres. In zulk een buitengewoon geval heeft de gehuwde onderwijzeres te gaan, om bij weigering natuurlijk de kans te beloopen ontslagen te worden.

Alsnu motiveerde de Heer **Sutherland** zijn stem volgenderwijze:

De door de vorige sprekers aangevoerde argumenten hebben mijne overtuiging niet geschokt, dat het tegenwoordig ontwerp een regeling bevat, welk in het algemeen belang is. Ik kan toch niet toegeven dat het openbaar onderwijs maar eenigszins geschaad zou kunnen worden. Integendeel, geloof ik, dat dat onderwijs aanmerkelijk gebaat wordt door dit ontwerp, dat tot strekking heeft de geheele persoon der onderwijzeres te vorderen voor haar vak. Immers treedt de onderwijzeres in het huwelijk dan zal haar aandacht aanhoudend verdeeld zijn tusschen hare huishouding en de school, waardoor beide nadeel zullen lijden. Hare onafhankelijkheid wordt niet in het minst aangerand, evenmin als hare

vrijheid om in het huwelijk te treden. Alleen wordt haar verboden om naast de school een echtgenoot te hebben. Zij heeft te kiezen tusschen het huwelijk en de school. — Hare keuze blijft onbelemmerd, hare onafhankelijkheid blijft zij volkomen behouden en hare vrijheid blijft onbeperkt bij het doen van die keuze. —

* * *

Hiertegen, bracht de Heer **Lansberg** in, dat de getrouwde onderwijzeres hare *beide* plichten even goed zou kunnen volbrengen, zonder een van beide te schaden.

Met veel ophef bracht de Heer Lansberg een citaat naar voren uit het nummer van *Argus* van dienzelfden avond, die het gouvernement in deze zaak van inkonsekwentie betichtte door een onderwijzer aan de Openb. school onlangs te benoemen tot waarnemend landbouwkundige, die reeds conservator van het schoolmuseum en ook nog secretaris van de Ldbouw My is. — Het komt ons zeer vreemd voor, dat de Heer Lansberg niet heeft opgemerkt, dat deze vergelijking geheel mank gaat. Wist de Heer L. dan niet, dat deze onderwijzer al die betrekkingen slechts *buiten* de schooluren kan en mag waarnemen; en hoe het Gouv'. aan dien onderwijzer, die akte-landbouw heeft (dus geheel in de lijn van het onderwijs) die betrekking makkelijk gemaakt heeft, door hem een vrije woning te geven op *Cas Chiquito*, dat is midden in dien proeftuin; dat voor die betrekking aan dezen onderwijzer niet de eischen gesteld worden gelijk aan den vorige landbouwkundige die een salaris van ± 4000 fl. genoot, terwijl deze titularis daarvoor slechts met ± 600 fl bezoldigd wordt? Het geval verhoudt zich dus juist gelijk als van zeer vele onderwijzers, die **buiten** de schoouren eveneens privaatlessen geven. Met dat al bleef de Heer L. zich hoogst bezorgd maken voor de houding van het tegenwoordig Bestuur.

Ik wil aannemen, zeide spreker, dat het tegenwoordig Bestuur werkelijk het Openbaar onderwijs in bescherming wil nemen, maar dit staat voor mij vast, dat door deze verordening het Openbaar Onderwijs zal ten onder gebracht worden.

Het gevolg zal zijn, dat zoodra een onderwijzeres trouwt, er geen andere in haar plaats zal zijn, en dat de kinderen zullen overloopen naar het Bijzonder Onderwijs. Daartoe wilde spreker nooit meewerken.

Waarop de Heer **Sutherland** repliceerde:

Ik kan mijn geacht medelid Lansberg niet volgen in zijne bewering als zoude dit ontwerp het openbaar onderwijs in een slechter positie stellen dan het particulier onderwijs. — Integendeel zie ik in dit ontwerp een streven om het openbaar onderwijs deelachtig te maken aan de voordeelen, waarvan het particulier onderwijs nu reeds geniet, doordien zijne onderwijzeressen geestelijken zijn, die niet in het huwelijk treden. Ik kan ook de vrees niet deelen, dat dit ontwerp het werven van Europeesche onderwijzeressen zoude bemoeilijken, daar ik niet aannemen kan, dat bij het in dienst treden van de onderwijzeres het idee van trouwen op den voorgrond staat, eerder neem ik aan dat zij het oog heeft op een traktement, waarvan zij fatsoenlijk en onafhankelijk kan bestaan. Geef haar een klein traktement en spiegele haar voor dat zij niet méér noodig heeft, omdat zij toch heel spoedig in het huwelijk zal kunnen treden en dan dus op de hulp van haar echtgenoot zal kunnen rekenen, dan ben ik er zeker van, dat zij zal aanvoeren dat zij door haar studie in de gelegenheid dient te worden gesteld om zelf haar kost te verdienen. Daarom geloof ik, dat haar geenzins wordt te kort gedaan, indien haar als voorwaarde tot het behoud van haar onafhankelijke positie gesteld wordt, dat zij vóór het bereiken van een zekeren ouderdom niet mag huwen. Zij blijft immers volkomen onafhankelijk in hare keuze.

* * *

Hiermede waren de Algemeene Beraadslagingen gesloten.

Bij de artikelsgewijze behandeling vroeg niemand der leden meer het woord. Dit was ook niet meer te verwachten. Toch verlangde de Heer Lansberg hoofdelijke stemming voor elk artikel, klaarblijkelijk met geen andere bedoeling, dan om het duikelen dezer wet zoo imposant mogelijk te maken.

Alle artikelen afzonderlijk en de geheele wet in zijn geheel werden telkens door dezelfde heeren met 5 tegen en 3 afgestemd. *Tegen* stemden: de Ondervoorzitter A. G. Statius Muller, E. S. Lansberg, C. S. Gorsira, H. P. de Vries en J. C. B. Forbes.

Voor de Heeren Dr. H. A. de Casseres, B. v. d. Veen Zeppenfeldt en J. Sutherland.

Na deze zitting zal het wel voor niemand meer een geheim zijn, dat de gevoelens, die dezen avond tot uiting kwamen, voldoende bevestiging geven der loopende 'geruchten, dat ditmaal de godsdienst als motief wordt aangegrepen voor een campagne van oppositie tegen het tegenwoordig Bestuur.

Als een bijzonderheid vermelden wij hier nog, dat *El Imparcial* in zijn nummer van gisteren avond bij de bespreking van deze zitting van den Kol. Raad het volgende zegt: „*Het is te betreuren dat in deze zitting de meerderheid van den Raad TEGEN een wet stemde, die wij als hoogst passend en rechtvaardig beschouwen.*" Het is algemeen bekend, dat de Heer **H. M. Penso** redacteur is van *El Imparcial* en tevens lid van den Kol. Raad, doch die wegens ziekte verhinderd was de zitting bij te wonen. Ook de Heer **My. S. L. Maduro**, Voorzitter van den Raad, verklaarde geheel spontaan in een gesprek twee dagen vóór zijn vertrek naar Europa op den avond, dat de behandeling van dit ontwerp wegens gebrek aan *quorum* geen voortgang kon hebben, in de zaal van den Kol. Raad in tegenwoordigheid van een ander lid van den Raad, aan ons persoonlijk, dat hij *voor* de wet zou gestemd hebben.

Van de twee andere afwezige leden de Heeren Edwin Senior en Dr. Evertsz is ons de meening omtrent deze wet totaal onbekend.

CORRESPONDENTIE

ARUBA.

Sinds 26 Juni bezitten we een Marconitoestel dat ons, volgens de uitdrukking van den Heer I. Jutting „in verbinding stelt met de Groote Wereld."

En inderdaad is deze telegrafische verbinding voor ons eiland van onberekenbaar nut. Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat in den regentijd als de barken niet tegen den stroom op kunnen, wij eene volle week van alle communicatie verstoken blijven. Hoe menigmaal komt het voor dat men een bericht wil zenden naar Curaçao waarop men spoedig antwoord wenscht, en 't blijft een uitzondering als dat antwoord binnen de week aankomt. We zouden hier al lang dood en begraven kunnen zijn, voor er iemand op Curaçao iets van wist. Dit alles is verbeterd en verdwenen door onze Marconie. Daarom onzen oprechten dank aan onzen Gouverneur, aan wiens doorzetting wij deze uitstekende verbetering te danken hebben. Een woord van dank ook aan den Sergeant-majoor Timmermans en zijn ijverigen collega, die aan al wat hier werkt een voorbeeld stelden van vlijt om klaar te komen met onze verbinding met Curaçao en het Buitenland.

Berichten uit de Kolonie.

Advocaat-Generaal.

Naar wij met zekerheid vernemen is gisteren de Heer E. S. C. de Veer Abrahamsz benoemd tot waarnemend Advocaat-Generaal bij het Hof van Justitie.

Aanvulling der Begrooting.

Volgens een telegraphisch bericht uit den Haag, gepubliceerd in het *Boletin Comercial* verwachte, men, dat de Begrooting van Curaçao voor 1911 zou aangevuld worden met een post tot verbetering onzer haven.

Een ander telegram meldde, dat begrooting voor Suriname zou worden aangevuld met een bedrag van 100.000 gld. voor het Militair hospitaal in Paramaribo.

Naar Patria.

Met de *Prins der Nederlanden* vertrekken dezer dagen via New-York naar Holland de Heer A. Land (met echtgenoote), na bijna twee jaren als waarnemend administrateur van financiën in deze kolonie te zijn werkzaam geweest.

Ook de Heer W. Versluys sinds einde 1904 waarnemend landbouwkundige voor Curaçao die onlangs zijn ontslag indiende, vertrekt per zelfde gelegenheid.

De Heer M. A. Schotman, sinds vele jaren onderwijzer 2e klas bij het Openb. Onderwijs op ons eiland is dezer dagen per Duitscheboot naar het Moederland teruggekeerd.

De Heer S. J Visser, waarnemend procureur-Generaal van Suriname, die op zijn doorreis van Paramaribo naar New-York onze kolonie bezocht en ongeveer een maand hier vertoefde, zal dezer dagen wederom zijn reis verder voortzetten.

Semi-Arts.

Blijkens telegraphisch bericht is de Heer W. H. Winkel dezer dagen te Amsterdam geslaagd voor het examen van Semi-Arts.

Waardeering.

Naar wij vernemen hebben met de laatste Duitsche boot de Heer en Mevrouw Dr. Ellis als blijk van tevredenheid en dankbaarheid van H. K. H. den Hertog en Hertogin van Schleswig-Holstein-Glucksburg een mooie zilveren schaal met hun familiewapen er in ontvangen, en ook een portret van Z. H. Prins Friedrich omlijst, met begeleidend schrijven van den Hertog, terwijl Mevrouw Ellis van de Hertogin een zeer hartelijken brief ontving, waarin Hare Hoogheid op bizondere wijze dank betuigde voor de uitnemende zorgen aan Haar zoon tijdens zijn ziekte besteed.

Gedecoreerd.

Door Z.M. den Koning van België is de Heer A. Jesurun, Consul van België en laatstelijk ook President der Commissie in onze Kolonie, belast met de inzendingen uit Curaçao voor de Brusselsche tentoonstelling, benoemd tot ridder in de Belgische Kroonorde.

Postpakkettendienst.

Bij koninklijk Besluit van 6 Febr. 1911 is er nieuw tarief voor den postpakketten-dienst tusschen Nederland en de kolonie Suriname en Curaçao en vice-versa vastgesteld.

Volgens berichten uit het Moederland, is, ingevolge de beslissing van de Ministers van Waterstaat en Koloniën, dit Koninkl. Besl. van 6 Febr. ll. op den 1 Juni in werking getreden.

Ten gerieve onzer lezers laten wij dit tarief (reeds uitvoeriger medegedeeld in ons nummer van 1 April) nog eens hier verkort volgen.

Voor postpakketten verzonden uit Curaçao naar **Nederland** of naar **Suriname** wordt betaald f 0,45 voor een pakket van een gewicht tot één KG; f 0.60 voor id. van 1 tot 3 KG; f 0 75 voor id. van 3 tot 5 KG.

Scheepvaart.

Gisteren middag kwam de *Utrecht* weer terug in onze haven na ruim 10 dagen verblijf bij Bonaire tot het houden van schietoefeningen.

—Dezen morgen ten half negen uur kwam de *Priscilla* reeds terug van zijn reis naar de Bovenwindsche eilanden. Een vlugge reis, als men weet, dat het gisteren juist 14 dagen was, dat de *Priscilla* naar St. Martin enz. vertrokken was, en nog bovendien op zijn heenreis met zwaar weer te kampen had.

A. s. Dinsdagmorgen zal de interkoloniale stoomboot *Prinses Juliana* weer een reis maken naar Bonaire. Van die gelegenheid zal de Apostolische Vicaris Mgr. M. G. Vuylsteke gebruik maken om de visitatie- en vormreis naar dat eiland te ondernemen.

Garnizoen.

— Bij Kon. Besl. is de detacheering voor den tijd van drie jaren bij de landmacht in West-Indië van den 1n. luit. der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië E. C. Brusse welke tweemaal met een jaar en zes maanden werd verlengd, nader verlengd met een maand en alzoo bepaald op zes jaren en een maand.

— Bij K. B. is voor den tijd van drie jaren gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië de 2e. luit. der infanterie J. G. A. van der Upwich van het leger in Nederlandsch-Indië thans á la suite van de Koloniale Reserve.

Hamburger Marktberichten.

Zooveel mogelijk zullen wij voortaan ten gerieve van onzen handel van eenige Curaçaosche exportartikelen elke maand de marktprijzen van Hamburg opgeven:

Dividivi: De marktprijzen van de dividivi staan zeer ongunstig. Zelfs gaan de prijzen nog bijna elken dag achteruit. De reden hiervan is de enorme aanvoer van dividivi op de Hamburger markt. Eenige ladingen door zeilschepen aangebracht, zijn verkocht; nog eenige ladingen meer, die aangeboden werden, konden niet verkocht worden. Ook de stoomboten voerden zeer veel dividivi aan, terwijl de aanvraag naar het artikel zeer beperkt is. Dientengevolge willen de koopers liever nog wat wachten, in de meening, dat zij later het artikel nog wel goedkooper zullen kunnen inslaan. De oogst is in alle landen van produktie buitengenaam overvloedig en de kwaliteit best, zoodat er een groote voorraad is en het voorloopig niet te bezien staat, dat de prijzen zullen stijgen.

Op het einde der maand Mei stonden de prijzen van dividivi voor Hamburg genoteerd:

Afkomstig		
van Curaçao en Bonaire.	M.	7—10½
„ Sabanilla	„	8½— 8¾
„ id 1ste kwal.	„	9— 9¼
„ Coro	„	7½— 8½
„ Puerto Cabello	„	7½— 9
„ Maracaiba (p.zeilsch)		8— 8¼
„ „ per stoomb.		8¼— 9
„ Rio Hacha (p. zeilsch.)		7½— 8¾
„ „ (stoomsch)		7½— 9
„ „ 1ste kwal.		9— 9½

Deze dagen kwam te Hamburg nog een groote lading aan van Puerto Columbia, die niet verkocht kon worden en die moest opgeslagen worden.

Aloe: De prijzen voor aloë blijven vast en als werkelijk de te verwachten oogst klein zal zijn, dan is het zeker dat de prijzen zullen stijgen.

In de maand Mei werd genoteerd voor de zwarte, schitterende aloë 68—70 mark per 100 K.G. en voor fijnere soorten wellicht nog meer. Zending van aloë in consignatie verzocht.

Huiden: Hooge en vaste prijzen 80—80½ mark voor goede en gezonde huiden van Rio Hacha en Curaçao.

Caret: Levendige en vaste prijzen met neiging tot stijging. Genoteerd 23—31 mark per ½ K.G. voor Caret van Venezuela Zendingen in consignatie gewenscht.

Koper: Prijzen zonder verandering voor rood koper 104 mark
„ geel koper 72 mark.

Vlieg-ongelukken.

Men kan in den laatsten tijd geen dagblad uit het Moederland lezen zonder er een of ander ongeluk van vliegeniers, meestal met doodelijken afloop, te ontmoeten. Het volgende haast ongeloofelijke bericht brengt een geheel nieuwen factor als oorzaak dezer vliegrampen.

Te Genua is een Franschman, Marc Quartin geheeten gearresteerd, die zich voordeed als chef-mecanicien van de Blériotfabriek.

Daar zijn wijze van doen achterdocht wekte bij de politie, vroeg deze aan de Blériotfabriek om inlichtingen over dezen persoon en toen bleek, dat deze niet met Quartin in relatie stond, werd hij gearresteerd.

Bij de ondervraging bekende Quartin, dat hij het aanbod van een der mededingende aeroplanefabrieken had aangenomen, om den motor van Vidart's Déperdussinmachine onklaar te maken, opdat deze vliegenier niet verder aan den wedstrijd zou kunnen deelnemen. Quartin wordt voorloopig in arrest gehouden.

Officieele berichten.

De tijdelijk als marechaussée der tweede klasse bij de brigade gedetacheerde fuselier K. de Nies, is op zijn verzoek naar het garnizoen teruggezonden en de fuselier F. Smith is tijdelijk als maréchaussée der tweede klasse bij de brigade gedetacheerd.

Aan den heer G. J. Eybers, Leeraar bij de Protestantsche Gemeente op Aruba, is veertien dagen verlof verleend.

De heer J. Morgan Griffith, gouvernementsgeneeskundige op St. Eustatius, is, zoolang Dr. A. N. Barend, gouvts.geneeskundige van Saba op St. Martin zal moeten blijven, tijdelijk overgeplaatst naar Saba en tijdelijk belast met de waarneming van den geneeskundigen dienst op St. Eustatius.

De heer C. N. Winkel, 2e Luitenant bij het Curaçaosche Weerbaarheidskorps alhier is benoemd tot 1ste Luitenant-Commandant van dat korps; en de heer R. S. de Lannoy, 2de Luitenant-kwartiermeester bij dat korps bevorderd tot 1ste Luitenant-kwartiermeester.

Koloniale Postspaarbank.

Ingebrachte gelden in de Maand Maart 1911.

Willemstad	f 6,661,31
2e district	88.25
3e „	13.—
4e „	8.—
5e „	320.55
Oranjestad Aruba	1456.08
3e district „	6.—
Kralendijk Bonaire:	835,84
Rincon „	17,75
Philipsburg, St. Mart. NG.	646.83
Oranjestad, St. Eust.	244.54
Bottom, Saba	602.—
Windwardside	—
Samen:	f 10,900,15
Terugbetaald:	9,154,35

N.B. Wegens gebrek aan plaatsruimte moesten tal van berichten deze week achterwege blijven.

Berichten uit het Moederland.

Waar is Castro?

Uit de dagbladen uit het Moederland blijkt, dat reeds in het laatst van Mei allerlei geruchten omtrent de reis en het verdwijnen van Castro de ronde deden.

Zoo meldden het geruchten zelfs, dat hij getracht had zijn intrede in Caracas te doen, maar dat de Venezolaansche autoriteiten, de hulp

van Frankrijk (??) hadden ingeroepen. Zoodra de ex-president voet aan wal zou zetten, zou hij door de Fransche autoriteiten gedwongen zijn, zich weer in te schepen en naar Europa terug te keeren. Hetgeen wij natuurlijk onder 't noodige voorbehoud slechts weergeven.

Verder werd nog gemeld, dat Castro sedert overal had rondgezworven, maar ook ging weer het gerucht, dat hij binnenkort weer op zou dagen. Te Cadix en te Las Palmas, had men nu aan boord van de „Reina Victoria" een geheimzinnig persoon gesignaleerd, met een gladgeschoren gelaat en een blauwen bril op, die zich bisschop van Colombia noemde. Men meent echter hier met den ex-president van Venezuela te doen te hebben.

De *Cur. Court.* ontleent het volgende aan *The Thrice a week World* van den 16n Juni:

Port au Prince (Haiti) Juni 15. — Het stoomschip „Consul Grostuck", voerende de Duitsche vlag, is alhier om 3 ure Maandagmiddag aangekomen. Het schip salueerde de haven, en zijne officieren zijn aan wal gekomen en werden door President Simon ontvangen.

Na de receptie werd officieel bericht dat Cipriano Castro, de oud-President van Venezuela zich niet aan boord bevond. Het schip, zoo wordt gemeld, is in Duitschland voor het Haitiaansch Gouvernement aangekocht, en dit gouvernement heeft zich verwonderd te vernemen dat Castro aan boord en in het bezit van het schip was.

De reden, die de aankomst van het schip in deze haven heeft vertraagd, wordt gezegd te zijn, dat het in verscheidene havens door vertegenwoordigers van de regeering van Venezuela werd aangehouden, die aandrongen om tot het onderzoeken van het schip en van diens papieren te worden toegelaten.

Washington, Juni 15. — Van het Amerikaansche gezantschap te Berlijn is heden officieel bericht ontvangen, dat de Duitsche regeering op formeele wijze ontkent iets uit te staan te hebben met de „Consul Grostuck", aan boord van welk schip Castro verondersteld wordt zich te bevinden. Uit Haiti wordt gemeld dat het schip de Duitsche vlag voert, en aan den Amerikaanschen Consul permissie geweigerd heeft aan boord te komen, en men zegt dat Castro aan boord is, al wordt dit uit Port-au-Prince officieel ontkent.

Zoo dit waar is, kan het schip, na de verklaring van het Duitsche gouvernement, wel beschouwd worden als zeeroover door het Departement van Marine, en tegen hetzelve als zoodanig worden gehandeld, zoo de gelegenheid zich daartoe voordoet. Doch het wordt waarschijnlijk geacht dat het schip, door zich onder Haitiaansche vlag te stellen, zijne positie zal wijzigen.

Het departement van Staat, in overleg met het departement van Marine heeft maatregelen genomen, opdat de Amerikaansche schepen te Guantánamo „keep a sharp look out for the Consul Grostuck", en van den kapitein een volledige verklaring te vragen van de geheimzinnige bewegingen van zijn vaartuig. Hier (te Washington) is niets bekend van den aankoop van het schip door het gouvernement van Haiti.

Caracas (Venezuela) 15 Juni. — Mocht de „Consul Grostuck" of eenig ander schip de Venezolaansche wateren binnenvaren en een vijandelijke houding aannemen, dan zal het gouvernement diens handeling als zeerooverij beschouwen, en dienovereenkomstig te werk gaan.

Uit de naburige Republieken.

Venezuela.

Telegraphische berichten in Caracas ontvangen melden, dat de vriendelijke tusschenkomt van de kanselarij der republiek Ecuador er in geslaagd was, de vriendschappelijke verhouding tusschen Venezuela en Chili te herstellen, hetgeen ten gevolge had, dat Chili eveneens zijn gezanten benoemde om haar bij het Eeuwfeest van Venezuela's Onafhankelijkheid in Caracas te gaan vertegenwoordigen.

Eveneens kwam aldaar een telegram uit Chili, dat de Senator WALKER MARTINEZ spoedig naar Caracas zou komen, belast met een confidentieele zending.

—Berichten uit Puerto-Cabello melden dat men op de Plaza Bolivar aldaar met veel ijver en enthusiasme werkzaam was aan de oprichting van het monument, dat de talrijke Curaçaoenaars daar wonend, aan Venezuela zullen aanbieden bij gelegenheid van het Eeuwfeest van Venezuela's Onafhankelijkheid.

— Den 5n. Juli zou, naar aan de *Tägliche Rundschau* geseind werd, in een nog niet aangewezen stad in Zuid-Amerika een samenkomst plaats hebben van afgevaardigden uit de vijf staten Venezuela, Columbia, Ecuador, Peru en Bolivia, Zij hebben de opdracht te confereeren over een plan, om deze vijf republieken tot één statenbond te vereenigen onder den naam „Groot-Columbia". Aan dit congres is in de verschillende staten nog weinig ruchtbaarheid gegeven, daar zij er geen belang bij hebben, de opmerkzaamheid van andere landen, meer in bijzonder van de Vereenigde Staten, tot zich te trekken. Desniettemin was het niet mogelijk, een en ander volkomen geheim te houden. In de Vereenigde Staten is men door deze voorgenomen entente tusschen genoemde vijf staten zeer onaangenaam verrast, te meer, wijl twee of drie daarvan voor de Vereenigde Staten van groot belang zijn.

Buitenland.

Amerika.

De Presidentsverkiezing.

Volgens een bericht uit Washinton heeft Taft de toezegging verkregen, dat Roosevelt bij de presidentsverkiezing in 1912 Taft's candidatuur onvoorwaardelijk zal steunen. Roosevelt zal onder geen omstandigheden toelaten, dat men hem, Roosevelt, als candidaat op den republikeinschen partijdag stelt.

Zijn deze mededeelingen juist, dan ligt hierin opgesloten, dat Roosevelt de verwachting, waarmede hij na zijn Afrikaansche reis naar Amerika teruggekeerd is, nu voor goed heeft opgegeven, en dat hij president Taft als overwinnaar erkent.

Advertentiën.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 1 JULI — 15 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	Furst	4 Juli	La Guayra	5 Juli	New-York
Maracaibo	G W Goodman	8 „	New-York	8 „	Maracaibo
Maracaibo	„	13 „	Maracaibo	13 „	New York
Philadelphia	H. Highborn	13 „	New-York	13 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	1 „	La Guayra	1 „	Maracaibo
Merida	„	5 „	Maracaibo	6 „	Maracaibo
Merida	„	10 „	Maracaibo	10 „	La Guayra
Merida	„	12 „	La Guayra	14 „	Maracaibo
Pr. Willem III	H. C. v Baaren	2 „	New-York	3 „	Amsterdam
Pr. der Nederl	J. C. Metus	8 „	Amsterdam	9 „	New-York
Prins Willem I	A. R. Nyboer	16 „	New-York	17 „	Amsterdam
Prinses Juliana	Kissing			11 „	Bonaire
Almerian	Cook	4 Juli	Liverpool	4 Juli	Sta. Marta
Venetia	C. Segebarth	4 „	Hamburg	6 „	Hamburg
Città di Milano	Ferraro	5 „	Colón	5 „	Génova
Cuban	Masters	14 „	Liverpool	14 „	Sta. Marta
Sachsenwald	M. Muttrich	11 „	Hamburg	11 „	Pto. Colomba
Syria	Rauschenplat	15 „	Hamburg	16 „	Hamburg

Schooners.	Aankomst.	van	Schooners.	vertrek	naar
Refugio H	1 Juli	Aruba	*Juan Luis H*	1 Juli	Aruba
Victoria H	2 „	Maracaibo	*Refugio H*	3 „	Aruba
Pelgrim I	2 „	Colón	*Prinses Juliana*	4 „	Bonaire
Carlota V	3 „	Cumaná	*Hungaria H*	4 „	Bonaire
Amadora H	3 „	Pto. Rico	*Olinda H*	5 „	Barahona
Pascualita H	5 „	Rio Hacha	*Margar. Sofia C*	5 „	Rio Hacha
America H	5 „	Aruba	*Amadora H*	7 „	Haiti
Clara C	6 „	Rio Hacha	*Frieda H*	8 „	Maracaibo
Gaviota H	6 „	Rio Hacha			
Priscilla H	8 „	Bovw. Eil.			
Dreadnought H	8 „	„ „			

Gisteren 7 Juli is H. M. oorlogschip UTRECHT wederom hier teruggekeerd van Bonaire.

Drukker:
B. L. BOGAERS.